

Byla C-469/20

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2020 m. rugsėjo 29 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Amtsgericht Nürnberg (Vokietija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugsėjo 14 d.

Ieškovė:

RightNow GmbH

Atsakovė:

Wizz Air

Amtsgericht Nürnberg (Niurnbergo apylinkės teismas)

<...>

Byloje

RightNow GmbH, <...> Diuseldorfas,

– ieškovė –

atstovaujama

<...>

prieš

Wizz Air, <...> Budapeštas, <...>

– atsakovė –

atstovaujama

<...> (orig. p. 2)

<...>

Amtsgericht Nürnberg <...> 2020 m. rugsėjo 14 d.

nutarė:

I. <...>

II. Pagal Europos Sąjungos sutarties 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

Ar 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad ta komercinio oro vežėjo bendrųjų pardavimo sąlygų nuostata, dėl kurios nebuvo atskirai derėtasi ir kurioje numatyta, kad elektroniniu būdu su vežtinu vartotoju sudarytai sutarčiai taikoma tos valstybės narės teisė, kurioje oro vežėjas turi registruotą buveinę, ir ši teisė nėra tos valstybės, kurioje yra vežtinio vartotojo įprastinė gyvenamoji vieta, laikoma nesąžininga, jeigu ji klaidina vartotoją, nes neinformuoja, jog galimybė pasirinkti kitą teisę pagal 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I) 5 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą yra ribota ir leidžiama pasirinkti ne bet kurią, o tik reglamento „Roma I“ 5 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytą sutarčiai taikytiną teisę? (orig. p. 3)

Motyvai

1 I. Remdamasi perleista teise, ieškovė reikalauja, kad atsakovas – oro vežėjas – grąžintų rinkliavas ir mokesčius, kurie nesusidarė dėl atšauktų vežimo oro transportu sutarčių.

2 Keleiviai:

<...>

(orig. p. 4)

<...> užsisakė (o kai kuriais atvejais ir kartu keliaujantiems asmenims užsakė) skrydžius, kuriuos iš Niurnbergo ir (arba) į Niurnbergą turėjo vykdyti atsakovė. Visų keleivių įprastinė gyvenamoji vieta buvo Vokietijoje. Visi keleiviai minėtais skrydžiais nevyko ir perleido ieškovei savo teisę reikalauti, kad atsakovė grąžintų nesusidariusius mokesčius ir rinkliavas. Visais atvejais ieškovė priėmė perleistas teises ir neteismine tvarka pareikalavo, kad atsakovė pateiktą informaciją apie nesusidariusius mokesčius, rinkliavas ir kitas sumas ir juos grąžintų, bet atsakovė reikalavimo neįvykdė.

3 Į visų keleivių lėktuvo bilietų užsakymus buvo įtrauktos atsakovės bendrosios pardavimo sąlygos. Šiose sąlygose, be kita ko, nurodyta:

4 21.1 punktas:

JEIGU SUSITARIME AR TAIKYTINUOSE TEISĖS AKTUOSE NENUMATYTA KITAIP, TAIKOMA:

a) ŠIOMS BENDROSIOMS VEŽIMO SĄLYGOMS BEI VISIEMS VEŽIMAMS, KURIUOS ĮSIPAREIGOJAME JUMS ATLIKTI (JŪSŲ ASMENS AR JŪSŲ BAGAŽO ATŽVILGIU), TAIKOMI VENGRIJOS ĮSTATYMAI IR

b) VISI TARP JŪSŲ IR MŪSŲ DĖL TOKIO VEŽIMO KILĘ GINČAI NAGRINĖJAMI VENGRIJOS TEISMUOSE, TURINČIUOSE NEIŠIMTINĘ JURISDIKCIJĄ. „NEIŠIMTINĖ JURISDIKCIJA“ REIŠKIA, KAD JŪSŲ REIKALAVIMAI GALI BŪTI NAGRINĖJAMI IR NE VENGRIJOS TEISMUOSE. (orig. p. 5)

5 7.2.1. punktas (ištraukos):

<...> Visi oro uosto operatoriaus pritaikyti mokesčiai ir rinkliavos, taip pat jei jie susiję su keleivių skaičiumi, negražinami.

6 6.5 punktas:

6.5.1. Rezervaciją galite atšaukti ne vėliau nei likus keturiolikai (14) dienų iki numatyto jūsų skrydžio išvykimo laiko. Tokiu atveju turite teisę reikalauti, kad jums būtų gražinta visa už bilietą sumokėta suma atskaičius atšaukimo mokestį.

6.5.2. Tuo atveju, jeigu atšauksite rezervaciją likus keturiolikai (14) ar mažiau dienų iki numatyto jūsų skrydžio išvykimo laiko, jums bus gražinta visa už bilietą sumokėta suma atskaičius rinkliavas už kitas paslaugas ir vietos rezervavimo mokestį.

6.5 punkto atveju atsakovė taiko 60 EUR dydžio atšaukimo mokestį vienam keleiviui už skrydį. 6.5.2 punkto atveju atsakovė taiko 80 EUR vietos rezervavimo mokestį vienam keleiviui už skrydį. Šie mokesčiai nurodyti atsakovės interneto svetainėje.

7 Bendrųjų pardavimo sąlygų 18.3.1 punkte numatyta, kad keleivių reikalavimams taikomas 2 metų ieškinio senaties terminas, pradedamas skaičiuoti nuo atvykimo į paskirties vietą arba nuo tos dienos, kurią orlavis turėjo atvykti pagal tvarkaraštį, arba nuo tos dienos, kurią vežimas buvo sustabdytas. Todėl atsakovė pateikia prieštaravimą, grindžiamą tuo, kad suėjo ieškinio senaties terminas. Tačiau ieškinio senaties terminas yra suėjęs tik vieno keleivio atžvilgiu.

8 Atsakovės manymu, teisės pasirinkimo sąlyga ir kitos sąlygos pagal Vengrijos teisę yra galiojančios.

- 9 Ieškovė su tuo nesutinka. (**orig. p. 6**)
- 10 <...>
- 11 II. 1. <...>
- 12 2. Ar ieškinys bus patenkintas, priklauso nuo 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo. <...>
- 13 3. Tai, ar ieškovė turi teisę pareikšti reikalavimus, iš esmės priklauso nuo to, ar Vengrijos teisėje numatyta teisės pasirinkimo sąlyga yra galiojanti.
- 14 Ar sąlyga galioja, pagal reglamento „Roma I“ 3 straipsnio 1 dalį, siejamą su 10 straipsnio 1 dalimi, turi būti vertinama remiantis pasirinkta teise, nagrinėjamu atveju – Vengrijos teise. Tačiau vertinimo kriterijai apima ir teisės nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę buvo perkelta 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais ir kurios turi būti aiškinamos taip, kad ją atitiktų <...> (**orig. p. 7**) <...>. Jeigu paaiškėtų, kad teisės pasirinkimo sąlyga yra negaliojanti, pagal reglamento „Roma I“ 5 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą visais atvejais būtų taikytina Vokietijos teisė, nes visų keleivių įprastinė gyvenamoji vieta yra Vokietijoje ir visų skrydžių atvejais arba išvykimo vieta, arba paskirties vieta yra Niurnberge. Pagal Vokietijos teisę atsakovės bendrųjų pardavimų sąlygų kitos sąlygos būtų negaliojančios.
- 15 4. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad oro vežėjai, skelbdami savo oro susisiekimo kainas, turi atskirai nurodyti klientų mokėtinų mokesčių ir rinkliavų dydžius ir negali jų – net iš dalies – įtraukti į oro susisiekimo kainas (2017 m. liepos 6 d. sprendimas byloje C-290/16). Tuo pačiu sprendimu buvo patikslinta, kad bendrųjų pardavimo sąlygų nuostatos, numatančios fiksuoto dydžio administracinius mokesčius už tokių mokesčių ir rinkliavų grąžinimą, gali būti laikomos negaliojančiomis remiantis nacionalinės teisės aktu, įgyvendinančiu 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvą 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais. Todėl atsakovės bendrųjų pardavimo sąlygų 4.2.1 punkte nustatyta sąlyga pagal Vokietijos teisę vadovaujantis BGB [*Bürgerliches Gesetzbuch*, Civilinis kodeksas, toliau – BGB] 307 straipsnio 1 dalies pirmu sakiniu negaliojant kaip nepagrįstai nepalanki <...>.
- 16 Pagal Vokietijos teisę būtų negaliojantis ir mokesčių ir rinkliavų grąžinimo netaikymas bei ieškinio senaties termino sutrumpinimas (BGB 307 straipsnis). BGB 307 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad sąlygos negalioja, jeigu, pažeidžiant sąžiningumo principą, dėl jų sąlygas parengusios šalies kontrahentas nepagrįstai atsiduria blogesnėje situacijoje. Taip būtų nagrinėjamu atveju. Nematyti visiškai jokio pagrįsto atsakovės intereso neatvykimo į skrydį atveju rinkti ne jai, o valstybei, oro uosto operatoriui ar kitiems suinteresuotiems asmenims priklausančius mokesčius ir rinkliavas <...> (**orig. p. 8**) <...>; atsakovė ir neteigė tokį interesą turinti. Nematyti ir teisėto intereso gerokai sutrumpinti Vokietijos teisėje numatytą bendrąjį ieškinio senaties terminą <...>.

- 17 5. Taigi, lemiamą reikšmę turi tai, ar taikytinos teisės pasirinkimas atsakovės bendrosiose pardavimo sąlygose (21 punktą) yra galiojantis, ar ne.
- 18 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas dėl reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 2 dalies jau yra nusprendęs, kad tuo atveju, jei vartotojas neinformuojamas apie palankiausios nuostatos principą, nustatytą reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje, įmonės bendrosiose pardavimo sąlygose nustatyta taikytinos teisės pasirinkimo sąlyga gali būti klaidinanti, kaip tai suprantama pagal 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais 3 straipsnio 1 dalį (2016 m. liepos 28 d. sprendimas <...> byloje C-191/15). Vežimo sutartims reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 2 dalies antras sakinytis netaikomas dėl reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 4 dalies b punkto. Todėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą tikslas yra išsiaiškinti, ar nurodyta jurisprudencija taip pat gali būti *mutatis mutandis* taikoma reglamento „Roma I“ 5 straipsnio 2 daliai.
- 19 *Landgericht Frankfurt a.M.* (Frankfurto prie Maino apygardos teismas) <...> darė tokią prielaidą. Jo manymu, teisės pasirinkimo sąlyga yra klaidinanti, nes keleivis, kaip vartotojas, neinformuojamas apie galimybės pasirinkti teisę apribojimą. Tai turi būti vertinama taip pat kaip ir reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 2 dalies atveju. Šios nuomonės laikėsi ir *Amtsgericht Brühl* (Briljono apylinkės teismas) <...>.
- (20) <...> **(orig. p. 9)** <...> *Oberlandesgericht Frankfurt* (Frankfurto aukštesnysis apygardos teismas) <...> yra nusprendęs, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vadinamojo „amazon“ sprendimo (2016 m. liepos 28 d. sprendimas <...> byloje C-191/15) principai dėl struktūrinių skirtumų ir skirtingų taikymo sričių negali būti taikomi vežimo oro transportu sutartims.
- 21 6. Kiek žinoma, iki šiol į prejudicinį klausimą nebuvo atsakyta.
<...>